

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

50. Aliquid relictum in consecratione Episcopali, quomodo postea sit iterandum? Idem est in ordine Sacerdotali, &c. Et notatur quod id quod supplementum est, debet suppleri ab eodem, qui ordinavit, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

et per totam part. 3. diuers. & aliorum quos refert, & sequitur Gonzales in regul. 8. Cancell. Gloss. 5. §. 9. num. 6. in coadiutore eadem aetas, & idoneitas ac in titulari desideratur: quo circa inquit, si Episcopo assignatur coadiutor, triginta annorum esse debet. Et hæc omnia docet Narbona. Quæ quidem à fortiori procederent in infante, vel infano in Episcopum consecrato. Vnde ex his apparet me rectè annis elapsis respondisse quendam Episcopum hic Romæ ut dicebatur, ante legitimam ætatem 30. annorum consecratum, nullam suspensionem, vel censuram incurrisse.

4. Notandum est hic obiter, quod Episcopi ante præscriptam triginta annorum ætatem electio inuálida est, secus postulatio. Prima habetur cap. cum in cunctis è Concil. Lateranen. vbi Abbas, ac cæteri communiter: secunda pars probatur, quia quando postulatur aliquis in Episcopum, solum à Romano Pontifice rogatur, vt cum soluat pro eius potestate à canonico impedimento, in quo dispensatus eligi possit & in Episcopum creati: Secus verò seres habet, vbi quis ante legitimam ætatem electus pontifici exhiberetur confirmandus: tunc enim confirmatio sola peteretur, quæ idoneum esse electum, in requisitis à iure donatum ornamentis, omnique canonico impedimento solutum certè supponit.

RESOL. L.

Aliquid relicum in Consecratione Episcopali quomodo posse sit iterandum?

Idem est in Ordine Sacerdotali, &c.

Et notatur, quod id, quod supplendum est, debet suppleri ab eodem, qui ordinauit, si est possibile.

Et quid est dicendum, si Episcopus consecrandus descideret ex aliquo? Ex part. 12. tit. 1. Rel. 30.

§. 1. **R**eliquit v. g. Episcopus vñtionem chrismaticam, traditionem libri vel aliquid; Quartur quomodo sit talis ritus reiterandus.

2. Respondet dubio Pax Iordanus tom. 1. lib. 5. tit. 1. num. 30. vbi sic ait: [Si quis igitur in locis præfatis non fuerit vñctus, vel Chrismatis loco adhibuit oleum Cathecumenorum, vel infirmorum, debet iterum inungi, & suppleri, prout cauetur latius cap. vnic. & cap. de Sacram. non iteran. traduntque Doctores supra citati, Secundo loco inter solemniam non substantialia numerantur manuum impositio, quæ completis litanis fieri debet omnibus Episcopis cõsecratoribus, dicentibus; Accipe Spiritum sanctum, & quidem super caput illudque tangendo, prout cauetur in Pontificali neque sufficit sola extensio, sed requiritur tactus, alioquin supplendus esset cap. 1. & fin. de Sacramentis non iteran. Hostien. Ioan. Abbas, & alij: Imo, & in casu suppletionis, non tantum essent imponendæ manus, verum etiam simul proferendiam dicta verba, Accipe, &c. prout in aliis ordinationibus fieri debet, quando contingit suppleri, quoniam et si textus in d. c. 1. de Sacram. non iter. Simpliciter statuat non esse aliquid iterandum, sed tantum cautè supplendum quod incautè fuerat omissum; Hostien. tamen ibi Ioan. Andr. Abbas, & cæteri cõmuniter concludunt illud esse intelligendum de actibus, & orationibus diuersis; non autem de illis, quæ simul cum ipsa impositione proferuntur vnde inferunt quod si v. g. Confirmationis Sacramentum fuisset cum Oleo Cathecumenorum collatum, Episcopus in suppletionem cum Chrismate debet et forsan proferre; Signo te signo Crucis, &c. & sic de cæteris, facit Gloss. (supplendum) in cap. fin. de Sacram. non iter. In Sabbato (inquit) quatuor temporum vocabitur Sacerdos, & manus im-

positio, quæ deficit in ordinatione modò supplebitur, & dicentur orationes quæ præcipiunt dici quando fit manus impositio, quia ipsa manus impositioni adhærent, & de manus impositione fit mentio in orationibus. Quamvis igitur alterutrum tantum fuerit omissum, nempe manus impositio, aut verba, verumque tamen debet simultaneè suppleri: alij verò actus integrè præstiti prima vice minime sunt iterandi, & ita intelligitur textus.] in dict. cap. 1. de Sacram. non iteran. Hucusque Iordanus. Itaque dicendum, quod si relinquantur in qualibet ordinatione Episcopali, Sacerdotali, &c. aliquid de necessitate Sacramenti, non est reiteranda omnis ordinatione, sed tantum quoad partem relictam, & ita obseruat etiam Ioan. Pontius in Curs. Theolog. disput. 48. quest. 2. conclus. 3. num. 1. in fine.

3. Hinc nota obiter, quod consecratio inchoata ab aliquo Episcopo, si postea propter aliquod vrgens impedimentum, illam perficere non possit, ab alio suppleri debet; quemadmodum in altaris Sacramento cautum reperitur, cap. quorundam 3. dist. Vnde non deservat hic apponeri ea, quæ etiam notauit Iordanus, vbi supra, numero 53. nempe quod repetitio fieri debet tantum ab Episcopis, siue iisdem, siue aliis tempore congruo, hoc est iis tantum diebus, quibus eiusmodi Episcoporum Ordinationem permittam esse diximus & cum patamentis, & reliquis solemnitatibus requisitis in prima ordinatione, quoniam ab ipsa nihil differt, v. g. si capitis vñctio fuisset prætermissa, vel manuum, supplenda etiam ab iisdem tribus Episcopis si haberi poterunt, sin minus ab aliis Episcopis pontificaliter indutus, die Dominica, aut aliis cõcessa, seruato ieiunio ab Ordinatoribus & Ordinatis, & in actu delibutionis, proferenda erunt verba, & orationes à Pontificali præscriptæ pro ipsius functionibus vñctur, & consecratur caput unum, &c. vel manus tuas, &c. prout in ipso Pontificali, & sic de cæteris suppleendis; prædicta deducuntur ex dict. cap. vnic. de Sacram. vñct. & ibi Doctores signanter Abbas in 5. mer. Innoc. Hostien. Butr. & alij, necnon ex cap. pr. & vet. de Sacram. non iter. & ab iisdem DD. item ex d. c. 1. quest. 1.

4. Sed ad confirmationem supradictorum, & ad maiorem declarationem, non deservat hic apponeri ea quæ circa supplementum pro aliqua omissione facta in ordinatione obseruat Sanchez in Opus. tom. 2. lib. 7. dub. 13. dicit enim primò, quod si id quod omissum sit, sit de substantia Ordinis, vel sit dubium an sit de substantia, totum Sacramentum est iterandum, vt si omissatur pars formæ, &c. Ratio quia Sacramentum est nullum, vel quando dubitatur, est dubium an sit nullum. Et non dicitur iterari quod dubitatur, aut scitur nõ esse factum; cap. solemnitates de consecrat. dist. 1. Hoc tamen est intelligendum, quando Sacramentum non habet duas cæremonias distinctas, & essentielles quarum vna non pendet ab altera, vt in Sacerdotio manus impositio à traditione calicis, & potest; tunc enim licet vtraque cæremonia essentialis sit, omissatur manus impositio, non est altera iteranda. Secundo si id quod omissum est, sit certum non esse de essentia, tunc non est iterandum Sacramentum, sed suppleri debet quod omissum est.

5. Nota quod id, quod supplendum est, debet suppleri ab eodem qui ordinauit; si est possibile, cum pertineat ad eiusdem Sacramenti, quod inipulsiuam perfectionem: si verò id fieri non potest, debet suppleri ab alio sic Armilla verb. Ordo num. 8. & 10. Tabien. Ordo 2. quest. 10. Rosella Ordo 2. m. 8. Henric. lib. 10. de Ordine, cap. 10. num. 2. Innocent. d. cap. Presbyter, n. 3. Item nota, quod talis suppletio non potest fieri quouis tempore; sed tantum illo tempore, quo

hac quo Ordines possunt celebrari, vt expressè definitur & cap. Presbyter, & docet ibi Gloss. Panorm. & Innocent. numero 1. Atvilla numer. 10. D. Anton. supra Syluester Ordo 2. quest. 5. Angel. Ordo 1. numero 14. Heniquez ibi. Nota iterum, quod si suppleretur aliquis actus, debent iterari orationes actui annexæ. Syluester Ordo 1. quest. 10. Innocent. supr. num. 2. Vnde si facta est iniunctio, & non dicta oratio, vel e contra est vtumque repetendum, quia, non sunt actus diuini, cum in oratione fiat mentio de vtroque, sed se habent sicut materia, & forma. Sic Innocent. ibi num. 3. Panorm. num. 2. Tabien. Ordo 2. quest. 5. D. Anton. supr. Syluest. Ordo 2. quest. 12. Rosella Ordo 2. num. 8. Et tandem, quod si altera manus iuncta est, & dicta oratio, non debet iterari, sed debet iungi alia manus cum oratione, & vbi in ea dicitur manus in plurali debet, dici manus in singulari. Sic Panorm. supra num. 2. Innocent. num. 3. Tabien. Ordo quest. 5. Syluester Ordo 2. quest. 10. Rosella Ordo 2. num. 8. D. Anton. vbi supra. Si verò pars orationis est omisa; est tota iteranda, vt bene Syluest. Tabien. Panorm. ibi.

6. Et ex prædictis in casibus contingentibus potest quis respondere quando aliquid esset supplendum in consecratione Episcopali.

7. Sed quid dicendum si Episcopus consecrandus defecerit ex aliquo deliquo, vt timebamus in consecratione nostri Patris D. Alexandri. Porro facta ab Eminentiſſ. Cardinali Domino meo Franciotto: tunc respondi perficiendam fore sequenti die Dominico, incipiendo ex loco vbi relicta fuit: & hoc est doctrina ad ducta à Bernal. de Sacram. disp. 47. sect. 4. num. 8. vbi sic ait: Patrialis cæremonia vnius totalis Ordinationis dari potest tempore aliquo licet longo priuquam alia cæremonia eiusdem Ordinis adhibeatur, quoniam illa pars ritè peracta perseverat moraliter in subiecto, donec ponatur alia, & compleatur cæremonia. Ita colligitur ex cap. Presbyter, cit. & est communis Doctorum sensus. Ita ille.

RESOL. LI.

An in consecratione Episcopali contrahatur ab Episcopo matrimonium spirituale cum Ecclesia. Vnde translatio Episcopi ex vna Ecclesia ad aliam nequit fieri absque licentia Pontificis, & absque iusta causa. Ex p. 1. tr. 1. Res. 51.

Respondeo affirmatiuè: Dico itaque inter Episcopum, & Ecclesiam, cuius est Episcopus, quamuis ab Infidelibus occupatam, esse matrimonium seu vinculum: tradunt Euaristus Epist. 2. ad Galatas Epist. 2. cap. 3. & refertur in can. sicut alterius oritur 7. q. 1. & Innocentius III. in cap. Inter corporalia de translat. Episcoporum. Matrimonium autem hoc inchoatur electione, & fit ratum confirmatione, & consumitur consecratione, quamuis non omnino absque possessione, & dissolui nequit absque licentia Pontificis habentis ad id vicem Dei, vt constat ex Innocentio III. vbi supra, neque absque aliqua iusta causa. Vnde translatio Episcopi ex vna Ecclesia ad aliam (quæ non fit absque dissolutione prioris vinculi) nequit fieri absque licentia Pontificis, & absque iusta causa, de quo videri potest Vasquez disp. 241. & Hurtadus de Sacramento Ordinis, difficult. 4. Probatur hoc matrimonium inter Episcopum, & Ecclesiam ex Canon. [Inter corporalia de translatione Episcoporum] vbi dubitari non debet, quia omnipotens Deus spirituale coniugium, quod est inter Episcopum, & Ecclesiam suo tantum iudicio seruauit dissoluendum,

& cap. nisi cum pridem: de renunciat. ibi. Propter laboris angustias, aut persecutionis incurfus non debet desererè sponsam tuam, desigendo manum apud extraneum te fide media copulasti. Hinc Hostiens. in d. cap. Inter corporalia de translat. num. 18. verè ergo (inquit) non solum dignius est spirituale, matrimonium, quàm carnale, honorabilius; atque spiritualiter fecundius, salubrius, atque securius, sed firmius in aliquo sensu. Hic Euaristus, qui floruit anno 112. Epist. 2. de Episcopis electis ad Episcopos Galliarum sic ait: Ipse enim (id est Christus) est sponsus, & Ecclesia sponsa, cuius filij nos sumus; & ideo vnum patrem habemus Deum in cælis, Sacerdotes verò vice Christi legatione funguntur in Ecclesia; & sicut ei coniuncta est sponsa, & dicitur in Ecclesia, sic Episcopi coniunguntur Ecclesiarum vnicuique proportionè suam, & sicut vir non debet negligere vxorem suam, sed diligere & iuste custodire, & amare, atque prudenter regere; sic Episcopus & multo magis custodire, & amare, atque prudenter regere debet Ecclesiam, & velut vxor, quæ sub manu est viri, obedire debet viro suo eumque diligere: & amare vt animam suam debet quia illud fit carnaliter, hoc spiritualiter. Plura in hoc argumento congerit summus Pontifex, quæ si lubet, poterunt facili negotio è cit. loco Epist. peti, quæ habetur 1. 10. Conciliorum, vbi de Euar. Papa VI.

2. Nota tamen, quod rectè Suarez tom. 3. de reliq. lib. 1. cap. 16. num. 2. monuit comparationem inter hæc coniugia, nempe spiritualia carnalia non esse per similitudinem, seu continentiam vniuocam, sed per quandam proportionalitatem; etenim matrimonium carnale solo coniugum perficitur consensu, vt sit ratum, secus spirituale, quod præter electionem, atque acceptionem confirmatione Pontificis indiget, vt ex eodem capitulo Inter corporalia; & cap. licet de translat. Constat præterea, carnale matrimonium per vsum confirmatur contrahentium, quod coniugij vinculum maiorem subit indissolubilitatem, è communi Doctorum consensu, Catholicæque doctrinæ: at spirituale, vt modò dicebam nihil firmitatis maioris habet per consecrationem. Insuper matrimonium carnale consummatum; neque Papæ dissolui potest auctoritate: quos enim Deus coniungit homo non separet: Secus spirituale, auctore Pontificis dissolubile.

3. Nec obstat dicere, matrimonium spirituale consistere minimè posse inter Episcopum titulare, & Ecclesiam in partibus infidelium existentem; ergo de ratione Episcopatus non est ratio coniugij; Andreas Freyhub in disput. Lipsica, fusili ausus est fundamentò asserere huiusmodi non esse veros Episcopos, quod in Concilio Chalcedonenſi art. 15. can. 6. statutum sit, nullum absque Ecclesia in Episcopum ordinandum esse, & manuum impositionem absque certa Ecclesia nullam esse. Cæterum (vt bene Vasq. disp. 241. cap. 1. num. 6.) Canon citatus non modò de presbyteris, verùm de Diaconis, ac de quibuscunque in Ecclesiastico gradu constitutis loquitur. At errat profectò Andreas Freyhub putans idem esse ablutum ab omni Ecclesia vel absque omni Ecclesia ordinari in Episcopum atque ordinari ad Ecclesiam impeditam: nam eos qui hæc ratione ordinantur error est asserere non esse Episcopos, quos vt tales agnoscit Tridentin. sess. 14. cap. 2. de reformat. docetque modum, quo ministrare debent; & sicut qui antequam ciuitas caperetur ab hostibus, verè illius erat Antistes; ita eadem capta, non priuatur ordine Episcopali. Quòd si è vita decedat, ille qui sufficitur, verùm cum Ecclesia destituta Pastore, etiam ab inimici detenta, spirituale iniret matrimonium, quam teneretur adire, atque administrare, si quando è captiuitate illa emergeret.